

Raport z realizacji

„PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA KĘTRZYN NA LATA 2009-2012 Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY NA LATA 2013-2016”

w okresie

do 31.12.2010r.

KĘTRZYN 2011

SPIS TREŚCI:

1. WPROWADZENIE	3
2. ANALIZA STOPNIA REALIZACJI OKREŚLONYCH W PLANIE CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ	4
3. SPRAWOZDANIE Z WYKONANYCH ZADAŃ POZAINWESTYCYJNYCH I INWESTYCYJNYCH.	7
4. ZGODNOŚĆ WYKONANYCH ZADAŃ Z HARMONOGRAMEM PRAC.	11
5. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI HARMONOGRAMU FINANSOWANIA ZAŁOŻONYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ.	
6. WSKAŹNIKI MONITOROWANIA EFEKTYWNOŚCI PLANU.	23
7. PROPONOWANA WERYFIKACJA I AKTUALIZACJA PLANU.	29
8. PODSUMOWANIE.	30

1. WPROWADZENIE

Sporządzenie Programu ochrony środowiska na szczeblu gminnym jest obowiązkiem, zgodnie art. 17 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska, który stanowi, że organ wykonawczy gminy opracowuje program ochrony środowiska w celu realizacji polityki ekologicznej państwa. Program taki, sporządzany, co 4 lata, powinien uwzględniać przede wszystkim cele i priorytety ekologiczne, rodzaj i harmonogram działań proekologicznych oraz środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno - ekonomiczne i środki finansowe. Integralną częścią Programu ochrony środowiska jest Plan gospodarki odpadami.

Rada Miejska w Kętrzynie, uchwałą Nr XLVII/314/05 z dnia 30 czerwca 2005r., zatwierdziła „Program Ochrony Środowiska Gminy Miejskiej Kętrzyn na lata 2004-2007 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2008-2011” oraz „Plan Gospodarki Odpadami Gminy Miejskiej Kętrzyn”. Kolejny program został zatwierdzony Uchwałą NR LXXV/385/10 Rady Miejskiej w Kętrzynie z dnia 28 października 2010 roku w sprawie uchwalenia „Programu Ochrony Środowiska dla Kętrzyna na lata 2009-2012 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2013-2016”.

Opóźnienie w przyjęciu dokumentu wynikało z terminów podjęcia i uprawomocnienia się dokumentów wojewódzkich i powiatowych.

Raport z postępów we wdrażaniu planu

Zgodnie z Prawem ochrony środowiska Burmistrz, co 2 lata sporządza raport z wykonania programu ochrony środowiska i przedstawia go Radzie Miasta oraz Zarządowi Powiatu.

W przypadku *Programu ochrony środowiska dla miasta Kętrzyn*, pierwszy raport obejmuje okres 2005-2006, a drugi okres to lata 2007-2008, trzeci (aktualny) to lata 2009-2010. Pierwsze sprawozdanie zostało przygotowane i przedstawione w ustawowym terminie - do 30 czerwca 2007r., dalsze raporty mają być przygotowywane po kolejnych 24-miesięcznych okresach. Obecnie przygotowano sprawozdanie za kolejny okres podlegający kontroli i rozliczeniu.

Raport z realizacji gminnego programu ochrony środowiska powinien obejmować:

- 1) ocenę stopnia realizacji określonych w planie celów i kierunków działań,
- 2) sprawozdanie z wykonanych zadań pozainwestycyjnych i inwestycyjnych,
- 3) zgodność wykonanych zadań z harmonogramem prac,
- 4) sprawozdanie z realizacji harmonogramu finansowania założonych przedsięwzięć.

Sprawozdanie może zawierać także informacje dotyczące zaistniałych zmian w aktach prawnych, założeniach podstawowych, programach i planach wyższego rzędu, itp., co będzie powodować konieczność weryfikacji programu i jego aktualizację.

Ze względów technicznych i niezależnych od organu wykonawczego, okres sprawozdawczy przypadł na czas funkcjonowania dwóch Programów. Biorąc jednak pod uwagę, że kolejny dokument jest aktualizacją i w wielu przypadkach kontynuacją ustaleń Programu z okresu 2004-2007 raport będzie uwzględniał wszystkie istotne obszary obu dokumentów.

Weryfikacja i aktualizacja planu

Prawo wymaga, aby programy ochrony środowiska aktualizowane były nie rzadziej niż raz na 4 lata. Oznacza to, że następny gminny program powinien zostać uchwalony przed 30 czerwca 2012r. Jeżeli na terenie miasta zmiany w zakresie ochrony środowiska będą znaczące, lub będzie wymagała tego sytuacja lokalna, gminny program ochrony środowiska powinien być zaktualizowany przed tym terminem. Proces aktualizacji poprzedza weryfikacja dokumentu w celu oceny, które części programu wymagają aktualizacji i w jakim zakresie. Weryfikacji podlega cały program, tj. aktualny stan środowiska, wytyczone cele i działania, program krótko i długoterminowy, określone zadania i harmonogram ich realizacji.

Należy zaznaczyć, że ze względu na brak wielu aktów wykonawczych do Prawa ochrony środowiska i do ustaw komplementarnych w okresie tworzenia Programu, w miarę ich wchodzenia w życie on będzie korygowany.

Obecnie terminy sprawozdawcze i przygotowywania kolejnych dokumentów programowych zostały zaburzone przez to, że opracowanie programów gminnych winno nastąpić dopiero po wykonaniu i zatwierdzeniu dokumentu na szczeblu krajowym, wojewódzkim i powiatowym. Procesy te są długotrwałe i narażone na szereg przesunięć w czasie – co najbardziej jest odczuwalne na szczeblu samorządu gminnego.

2. ANALIZA STOPNIA REALIZACJI OKREŚLONYCH W PLANIE CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ

Kierując się ogólnie przyjętymi kryteriami a w szczególności ustalonymi w "Polityce ekologicznej państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016" w Programie Ochrony Środowiska miasta Kętrzyna zaakceptowano niżej wymienione priorytety jako te, co do których w pierwszym rzędzie winny zostać podjęte działania zmierzające do poprawy aktualnego stanu.

W każdym z priorytetów podejmowano szereg zadań, jednak biorąc po uwagę ich charakter i potrzebę dalszego rozwoju miasta żadna z grup problemowych nie została zamknięta i każda będzie kontynuowana w latach kolejnych w miarę potrzeb oraz możliwości pozyskania środków finansowania.

Priorytet 1

Poprawa jakości wód powierzchniowych poprzez poprawę gospodarki wodno - ściekowej i zapewnienie mieszkańcom dobrej jakości wody pitnej

Zadanie realizowane przez gminę i współpracującą spółkę MWIK sukcesywnie poprzez rozbudowę sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz modernizację ujęć wody i oczyszczalni ścieków. Realizacja poszczególnych zadań wynika z założeń planów miejscowych, programów przyjmowanych w ramach zatwierdzania kolejnych stawek za dostawę wody i odbiór ścieków oraz potrzeb modernizacyjnych stwierdzonych w miarę eksploatacji infrastruktury.

Dotychczas realizowane działania dotyczyły zarówno infrastruktury już istniejącej (przebudowa węzła osadowego oczyszczalni ścieków, przebudowa systemu kanalizacji w obrębie ulicy Żeromskiego i Broniewskiego i in.) jak i nowych instalacji oraz przygotowania terenów pod budownictwo (kanalizacja sanitarna w ul. Górnej i Kołobrzesckiej, wodociąg w ul. Górnej i Kołobrzesckiej i in.). Szereg zadań zostało podjętych także w związku z przebudową infrastruktury drogowej.

Celem ochrony odbiorników wód opadowych nowe instalacje kanalizacji deszczowej są wyposażane w urządzenia do podczyszczania ścieków (separatory) i w podobnym reżimie dokujemy uzgodnienia warunków przyłączenia prywatnych nieruchomości do kanalizacji deszczowej (tych posiadających infrastrukturę komunikacyjną w tym miejsca parkingowe).

Najsłabiej spenetrowanym obszarem jest system zbiorników bezodpływowych do gromadzenia i czasowego przetrzymania ścieków. Wykonana inwentaryzacja tych zbiorników i podjęte działania kontrolne doprowadziły do szeregu działań inwestycyjnych właścicieli nieruchomości. Planowane są dalsze kroki mające na celu wyłonienie posiadaczy zbiorników nieszczelnych lub odprowadzających ścieki np. do kanalizacji deszczowej.

W/g planu miejscowego zagospodarowania przestrzennego docelowo ścieki sanitarne winny być odprowadzane siecią kanalizacji sanitarnej do oczyszczalni ścieków (mieszkańcy posiadający zbiorniki bezodpływowe winni przyłączać swe nieruchomości do rozbudowywanej sieci kanalizacyjnej).

Zadanie do dalszej kontynuacji.

Priorytet 2

Utrzymanie wymaganych standardów dla jakości powietrza atmosferycznego

Jest to działanie, w którym rola GMK sprowadza się w gruncie rzeczy do funkcji koordynatora i wnioskodawcy. Największe emisje zanieczyszczeń są związane z funkcjonowaniem systemu grzewczego, użytkowaniem infrastruktury drogowej i stanem technicznym urządzeń i pojazdów będących potencjalnym źródłem emisji.

Komunalna Energetyka Ciepła „Komec” będąca dostawcą największej mocy grzewczej od szeregu lat modernizuje posiadane kotłownie, poprawiając osiągane parametry techniczne, instalując systemy oczyszczania spalin i wykorzystując alternatywne, mniej szkodliwe nośniki energii. Spółka celem zmniejszenia strat ciepła na przesyłach sukcesywnie przebudowuje system stosując najnowsze dostępne technologie.

W zasobie mieszkaniowym z kolei nadal obserwujemy tendencję wymiany okien na systemy szczelne, wykonywania modernizacji i dociepleń elewacji budynków oraz regulacji wewnętrznej sieci ciepłej. Z jednej strony mieszkańcy starają się obniżyć bieżące koszty utrzymania zasobu a z drugiej przyczyniają się tym do ograniczenia emisji spalin z systemów grzewczych poprzez zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło.

W związku z rezygnowaniem z tradycyjnych nośników energii wykorzystywanych do ogrzewania pomieszczeń i przygotowywania ciepłej wody jest także przebudowywana oraz rozbudowywana sieć gazowa. Przebudowa istniejącej infrastruktury w większości wypadków następuje w związku z modernizacjami układów komunikacyjnych – wówczas wykonuje to zarządca drogi. Wykonywanie nowych „nitek” gazociągowych jest realizowane sukcesywnie w miarę posiadanych środków przez gminę i Zakład Gazowniczy.

Źródła alternatywne energii - siła wiatru, zasoby geotermalne, siła spadku wód, energia solarna, energia zawarta w biomasie i in. wykorzystywane są sporadycznie i raczej przez prywatnych, indywidualnych użytkowników.

Drugim znaczącym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest emisja rozproszona, związana z eksploatacją dróg. Celem poprawy bezpieczeństwa a zarazem zmniejszenia uciążliwości są projektowane i realizowane modernizacje systemów komunikacyjnych. Nie daje to znaczących efektów, jednak „rozpręża” atmosferę dotychczas najbardziej obciążonych ulic w mieście. Dalej idące działania – jak np. wyłączanie z ruchu samochodowego określonych obszarów czy poszczególnych ulic nie mają miejsca ze względu na charakter miasta i jego specyficzną zabudowę. W takiej sytuacji układ urbanistyczny miasta a w szczególności układ dróg odgrywa szczególną rolę pozwalając na „przewietrzanie” a przez to obniżanie temperatury i poprawę parametrów powietrza na terenie zabudowanym.

Monitoring powietrza prowadzony jest dorywczo, w ramach indywidualnych projektów realizowanych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie (w których zawsze staramy się uczestniczyć).

Zadanie do dalszej kontynuacji.

Priorytet 3

Ograniczenie uciążliwości hałasu komunikacyjnego i przemysłowego

W okresie sprawozdawczym nie odnotowano skarg na hałas przemysłowy emitowany poza teren danej działalności..

Hałas komunikacyjny wynika zarówno ze stanu technicznego pojazdów, dużej ich ilości, nierównomiernego obciążenia ruchem różnych szlaków jak i stanu technicznego nawierzchni dróg.

W latach poprzednich przyjęta została koncepcja przebudowy i udrożnienia trzech podstawowych węzłów komunikacyjnych usytuowanych w drogach wojewódzkich, która była podstawą zlecenia dokumentacji technicznych i zrealizowania przedsięwzięć inwestycyjnych (1. Dworcowa-Pocztowa, 2. W.Polskiego-Składowskiej-Jagięłły-Chrobrego-Obr.Westerplatte, 3. Sikorskiego-Daszyńskiego-Pl.Grunwaldzki). Obecnie celem poprawy sytuacji na bieżąco projektuje się i wykonuje modernizacje kolejnych dróg oraz ich skrzyżowań.

Wykonane zadania: budowa ulicy Tuwima- Kochanowskiego- Orzeszkowej (kontynuacja inwestycji), Polnej i Staszica, przebudowa ulicy Szpitalnej, Żeromskiego, Pomorskiej, Kołłątaja, Sienkiewicza, Broniewskiego, Willowej, dokumentacja Północnej Obwodnicy Śródmieścia Kętrzyna, ulicy Górnej.

Poza dużymi działaniami inwestycyjnymi na poprawę warunków akustycznych wpływa też bieżące remontowanie ulic i chodników, wykonywanie progów zwalniających reorganizacja zieleni niskiej i wysokiej w pasie drogowym oraz w terenach bezpośrednio przyległych. Do działania jest wykonywane na stałe i w ramach dostępnych środków.

Celem zmniejszenia ruchu pojazdów osobowych promowane jest korzystanie z transportu zbiorowego (niskie ceny biletów, dojazdy bezpłatne na imprezy masowe, szeroka grupa korzystających nieodpłatnie i objętych zniżkami) oraz transport alternatywny (każda budowana lub modernizowana droga, ciąg komunikacyjny na terenie gminnym posiada wydzielony pas do ruchu rowerów).

Zadanie do dalszej kontynuacji.

Priorytet 4

Podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa miasta poprzez zintegrowany system edukacji ekologicznej

W ramach promocji i wspierania edukacji ekologicznej przygotowuje się i udostępnia szkołom materiały pomocnicze dotyczące wybranych zagadnień z ochrony środowiska, konspekty zajęć, konkursów do realizacji w obrębie danej jednostki.

We współpracy ze Starostwem, FOWJM, lokalnymi firmami oraz szkołami organizuje się akcje i obchody Dni Ziemi, Sprzątanie Świata, przygotowuje się konkursy tematyczne w zakresie edukacji ekologicznej związanej w szczególności z selektywną zbiórką odpadów. W roku 2010 pozyskano także dotację celową z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie.

Na stronie internetowej Urzędu Miasta zamieszczane są wszystkie istotne informacje dotyczące postępowań administracyjnych w ochronie środowiska oraz inne związane np. z zachęcaniem do adopcji zwierząt bezpańskich, zrealizowanych akcjach i konkursach.

W punkcie informacyjnym wykładane są na bieżąco ulotki dotyczące istotnych problemów np. gospodarowania azbestem, zbierania baterii. Na tablicach ogłoszeń wywieszane są informacje o dostępnych szkoleniach dotyczących ochrony środowiska i pozyskiwania środków zewnętrznych na działania osób fizycznych i przedsiębiorców związane z ochroną środowiska.

Zadanie do dalszej kontynuacji.

Priorytet 5

Poprawa ochrony powierzchni ziemi poprzez objęcie zorganizowanym odbiorem odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców oraz ograniczenie ilości powstających odpadów poprzez ich selekcję „u źródła”

Szczegółowy opis zaawansowania realizacji zadań dotyczących gospodarki odpadowej został omówiony w sprawozdaniu z realizacji Planu Gospodarki Odpadami miasta Kętrzyna, który jest przedmiotem odrębnego opracowania o charakterze komplementarnym do sprawozdania z Programu Ochrony Środowiska.

Wg obecnie projektowanych zmian legislacyjnych samorządy terytorialne miałyby być odpowiedzialnymi za odpady komunalne wytworzone w obrębie danej jednostki administracyjnej, za ich zagospodarowanie i uzyskanie poziomów odzysku zapisanych w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami. Kolejne plany gospodarki odpadowej powstawałyby na szczeblu wojewódzkim i odgórnie ustalały regiony gospodarowania odpadami.

Priorytet 6

Sprawny system pełnej kontroli dystrybucji, składowania i stosowania substancji oraz preparatów chemicznych dla osiągnięcia pełnego bezpieczeństwa zdrowia ludzi i środowiska.

Rola samorządu terytorialnego szczebla gminnego, w tym obszarze jest ograniczona do operatora informacji przedstawianych burmistrzowi na podstawie obowiązujących przepisów. Generalnie informacje i działania w tym obszarze będą podejmowane przez Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego współpracujące ze stanowiskami ds. obrony cywilnej i in. w poszczególnych gminach.

Obecnie na bieżąco zbierane oraz rejestrowane są informacje o punktach zbiórki zużytych baterii i akumulatorów, sprzętu AGD i innych wytworzonych odpadach.

Zadanie do dalszej kontynuacji.

Priorytet 7

Racjonalne użytkowanie wody, materiałów i energii.

Cele tego priorytetu samorząd gminny może realizować poprzez działania edukacyjne, inwestycyjne w obszarze własnego mienia oraz stwarzanie pozytywnego wzoru.

Bezpośredni wpływ jednostka samorządowa może mieć tylko na gospodarkę materiałową inwestycji własnych i zużycie materiałów związane z bieżącym funkcjonowaniem samorządu i jego jednostek. Montując podliczniki zużycia wody w gminnym zasobie lokalowym samorząd stara się wpływać na zachowania mieszkańców. Największym polem do działania, mającym na celu skłonienie do racjonalnego użytkowania wody, materiałów i energii jest edukacja zarówno organizowana bezpośrednio przez samorząd jak i podległe mu placówki oświatowe, spółki komunalne organizacje pozarządowe i in.

Zadanie do dalszej kontynuacji.

3. SPRAWOZDANIE Z WYKONANYCH ZADAŃ POZAINWESTYCYJNYCH I INWESTYCYJNYCH.

Lp.	Cele	Cele (krótko-, średnio- i długoterminowe)	Zaawansowanie prac
1	Sektor: jakość wód i stosunki wodne <i>„Dążenie do poprawy jakości wód powierzchniowych, ochrona jakości i ilości wód podziemnych wraz z realizacją ich wykorzystania oraz zahamowanie zmian stosunków wodnych na terenie miasta”.</i>	Zapewnienie mieszkańcom miasta dostawy odpowiedniej jakości i ilości wody pitnej.	Modernizacja stacji ujęć wody, monitoring jakości wody w sieci wodociągowej. Wymaga bieżącej realizacji.
2		Dążenie do relatywnego zmniejszenia zużycia wody w gospodarstwach domowych, przemyśle i rolnictwie.	Montaż podliczników zużycia wody w gminnym zasobie lokalowym. Zadanie wymaga kontynuacji.
3		Rozwój i modernizacja infrastruktury ochrony środowiska, szczególnie w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków.	Modernizacja węzła osadowego na oczyszczalni ścieków w Trzech Lipach k. Kętrzyna – inwestycja w toku. Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej – inwestycje wykonane i planowane.
4		Dążenie do osiągnięcia właściwych standardów wód powierzchniowych pod względem jakościowym.	Eliminacja bezpośrednich zrzutów ścieków sanitarnych do wód. Rozbudowa kanalizacji deszczowej celem odciążenia jeziora miejskiego – wykonano dokumentację.

5		Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł przemysłowych, komunalnych i rolniczych.	Ze względu na ograniczone źródła wód powierzchniowych i podziemnych oraz zakres kompetencji ustawowych prace skupiają się na monitorowaniu sytuacji oraz wnioskowaniu o interwencję WIOŚ w przypadkach stwierdzonych naruszeń.
6		Dążenie do zahamowania zmian stosunków wodnych.	Ze względu na charakter miejski problem występuje w ograniczonym zakresie; prace skupiają się na monitorowaniu sytuacji.
1	<p>Sektor: powietrze atmosferyczne <i>„Utrzymanie dobrej jakości powietrza atmosferycznego zgodnego z obowiązującymi standardami poprzez dalsze ograniczenie emisji zanieczyszczeń”.</i></p>	Dążenie do ograniczenia wielkości emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych.	<p>Bieżąca budowa, przebudowa ciągów komunikacyjnych, wykonywana samodzielnie lub we współpracy z innymi samorządami. Wykonane prace w latach 2009-2010 to:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. przebudowa ulic: <ol style="list-style-type: none"> a) Kołobrzesckiej-Miejskiej b) Żeromskiego-Pomorskiej-Willowej-Broniewskiego-Sienkiewicza-Kołątąja, c) Szpitalnej, d) Zbożowej-Rzemieślniczej-Uługowej 2. budowa ulic: <ol style="list-style-type: none"> a) Harcerskiej-Miejskiej, a) Kochanowskiego-Brzechwy, 3. zlecone dokumentacje: <ol style="list-style-type: none"> a) budowa Górnej b) budowa Rynkowej c) budowa Składowej d) budowa północnej obwodnicy śródmieścia. <p>Poza tymi pracami, w ramach robót publicznych i interwencyjnych, wykonano szereg modernizacji chodników i ciągów pieszojezdnych.</p>
2		Dążenie do ograniczenia emisji ze źródeł komunalnych, szczególnie źródeł niskiej emisji.	Ze względu na ograniczone środki budżetu, miasto sporadycznie finansuje zmianę systemu ogrzewania w lokalach komunalnych, ale popiera wszelkie inicjatywy najemców w tym zakresie.
3		Dążenie do ograniczenia emisji ze źródeł produkcyjnych.	Prace skupiają się na upowszechnianiu informacji o dostępnych źródłach finansowania tych działań w szczególności w zakresie WFOŚiGW.

4		Rozwój i dostosowanie monitoringu powietrza do obowiązujących przepisów.	Przez szereg lat miasto aktywnie uczestniczyło we wszystkich oferowanych postępowaniach służb inspekcyjnych. W latach 2009 -2010 nie było programów tego typu na naszym terenie.
1	<p>Sektor: hałas i wibracje</p> <p><i>„Dążenie do zmniejszenia uciążliwości akustycznej dla mieszkańców i rozpoznanie sytuacji akustycznej w mieście”.</i></p>	Ograniczanie poziomu hałasu na terenach, gdzie jego natężenie odczuwalne jest jako uciążliwe, szczególnie na terenach gęstej zabudowy mieszkalnej (dotyczy to przede wszystkim hałasu emitowanego przez środki transportu w obszarach miejskich i wzdłuż głównych dróg).	Budowa, modernizacje i remonty dróg publicznych – wymienione przy działaniach w ramach sektora powietrze atmosferyczne. Poza w/w, działaniem mającym wpływ na ograniczenie emisji hałasu jest wykonywanie bieżących remontów cząstkowych nawierzchni dróg publicznych. Działanie to jest jednak bezskuteczne na drogach zdegradowanych – wymagających całkowitej wymiany nawierzchni np. Krótka, część Pl. Słowiańskiego, Diehla, Kraszewskiego. Działanie wymaga kontynuacji.
2		Ograniczanie hałasu pochodzenia przemysłowego i robót budowlanych.	W ramach inwestycji własnych ograniczanie hałasu pochodzącego z robót budowlanych wynika z odpowiednio zorganizowanego procesu inwestycyjnego, lokalizacji placu budowy i zaplecza techniczno-socjalnego, użytych maszyn spełniających określone normy i posiadających stosowne atesty i dopuszczenia. Działanie wymaga kontynuacji.
3		Rozpoznanie sytuacji akustycznej w mieście.	Wraz z zarządcami pozostałych dróg na terenie miasta należałoby stworzyć mapę akustyczną, określającą tereny najsilniej obciążone hałasem i wibracjami. Pozwoliłoby to na prognozowanie dalszych najpotrzebniejszych działań.
4		Utrzymanie aktualnego poziomu hałasu w obszarach, gdzie sytuacja akustyczna jest korzystna.	Działania w zakresie udzielanych zezwoleń, uzgodnień i tworzonych planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego, polegające na świadomym zachowywaniu obszarów o korzystnej sytuacji akustycznej. Inwestycje własne zwykle są spójne z tą zasadą, albo w ramach dostępnych rozwiązań technicznych tworzone są bariery izolacyjne. Działanie wymaga kontynuacji.

1	Sektor: promieniowanie elektroenergetyczne <i>„Ochrona przed promieniowaniem elektroenergetycznym”.</i>	Doposażenie wyspecjalizowanych jednostek w aparaturę badawczą do pomiarów promieniowania elektromagnetycznego.	Dotychczas nie było wniosku w tym zakresie, ale obecnie obowiązujące przepisy ograniczają możliwość dotowania podmiotów zewnętrznych przez samorządy gminne.
2		Okresowe badania kontrolne poziomów pól elektromagnetycznych.	Zadanie nie leży w kompetencji samorządu. Prowadzący instalację oraz użytkownik urządzenia emitującego pola elektromagnetyczne prowadzi badania na mocy obowiązujących przepisów. Rola gminy może sprowadzać się do odbiorcy i operatora informacji o wynikach pomiarów.
3		Eliminacja ewentualnych zagrożeń, spowodowanych przekroczeniem dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych.	Zadanie nie leży w kompetencji samorządu. Rola gminy może sprowadzać się do odbiorcy informacji oraz edukacji w zakresie zagrożeń wynikających z nadmiernej emisji promieniowania elektroenergetycznego.
1	Sektor: poważne awarie i zagrożenia naturalne <i>„Zapobieganie poważnym awariom i zagrożeniom naturalnym oraz eliminacja i minimalizacja skutków w razie ich wystąpienia”.</i>	Utworzenie bazy danych o rodzaju, ilości i lokalizacji substancji chemicznych stwarzających szczególnie zagrożenie dla środowiska.	1. Obecnie na bieżąco zbierane oraz rejestrowane są informacje o punktach zbiórki zużytych baterii i akumulatorów, sprzętu AGD i innych wytworzonych odpadach. 2. Wskazany jest ewentualne podjęcie działań lub współpracy z inną jednostką w zakresie upowszechniania informacji o zagrożeniach związanych z ryzykiem poważnej awarii oraz sposobach zapobiegania tym sytuacjom.
2		Ochrona ludności miasta przed skutkami poważnej awarii lub klęsk żywiołowych.	
3		Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zasad postępowania i zapobiegania w przypadku wystąpienia poważnej awarii lub klęsk żywiołowych.	
4		Minimalizacja ryzyka wystąpienia poważnej awarii.	
5		Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zasad postępowania i zapobiegania w przypadku wystąpienia poważnej awarii lub klęsk żywiołowych.	
1	Sektor: ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody 1. <i>„Ochrona i rozwój</i>	Dążenie do optymalnego wykorzystania walorów przyrodniczo – rekreacyjnych miasta.	Na bieżąco podejmowane są działania mające na celu wykorzystanie walorów przyrodniczych. W ten sposób zagospodarowano tereny przy jeziorze miejskim, użytku ekologicznym, stworzono ogród różany itp.

2	<i>walorów przyrodniczych i krajobrazowych miasta”.</i>	Podniesienie świadomości ekologicznej społeczności miasta odnośnie ochrony przyrody i zasobów przyrodniczych.	Działania pośrednie, występujące w szczególności na etapie wnioskowania o wycinkę drzew.
3	2. „Racjonalne wykorzystanie gleb i gruntów wraz z ich ochroną i rekultywacją”.	Wzrost świadomości społeczeństwa, głównie osób uprawiających ziemię, w zakresie zasad jej ochrony.	Działanie nie podejmowane.
4		Wzrost zaangażowania społeczności lokalnej oraz przedsiębiorców w organizację selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, opakowaniowych i niebezpiecznych.	1. We współpracy z przedsiębiorcami zajmującymi się odbiorem i transportem odpadów komunalnych sukcesywnie zwiększany jest obszar miasta obejmowany selektywną zbiórką odpadów. 2. Celem upowszechnienia informacji o potrzebie selektywnego zbierania odpadów przeprowadzono konkursy: „Dorośli i dzieci zbierają śmieci”, „Mała bateria – duży problem”.
1	Sektor: zrównoważone wykorzystanie zasobów <i>”Zmniejszenie zużycia surowców, materiałów, wody i energii”.</i>	Racjonalizacja użytkowania wody do celów produkcyjnych i konsumpcyjnych.	Rola i możliwości samorządu, w tym obszarze są ograniczone. Sprawdzają się do ewentualnych działań upowszechniających dobre praktyki – racjonalizując inwestycje własne, obniżając koszty i materiałochłonność w użytkowanych obiektach a tym samym dając dobry przykład.
2		Zmniejszenie zużycia energii.	
3		Wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.	
4		Zmniejszenie materiałochłonności i odpadowości produkcji.	
1	Sektor: ochrona krajobrazu <i>„Dążenie do ograniczenia potencjalnych zagrożeń związanych z emisją zanieczyszczeń mogących oddziaływać na lokalny klimat”</i>	Zapewnienie redukcji emisji gazów cieplarnianych.	Wprowadzanie zmian w posiadanej substancji lokalowej, działania inwestycyjne w zakresie dróg publicznych i transportu zbiorowego. Działania wymaga kontynuacji
2		Wycofywanie z obrotu i stosowania substancji niszczących warstwę ozonową.	Upowszechnianie informacji o dobrych praktykach – wymaga podjęcia.
1	Sektor: edukacja ekologiczna <i>„Zwiększenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, kształtowanie postaw proekologicznych jego mieszkańców oraz poczucia odpowiedzialności za jakość środowiska”</i>	Wysoka świadomość ekologiczna.	1. Kampanie edukacyjne (własne). 2. Koordynowanie i uczestnictwo w kampaniach ponadlokalnych. 3. Wspieranie inicjatyw placówek oświatowych, organizacji i innych jednostek działających na rzecz świadomego korzystania ze środowiska. 4. Wspólne działania w ramach lokalnych związków celowych. Działania wymagają kontynuacji.
2		Skuteczna edukacja ekologiczna.	

4. ZGODNOŚĆ WYKONANYCH ZADAŃ Z HARMONOGRAMEM PRAC.

Szereg zadań nie zostało wykonanych z uwagi na to, iż nie były to kompetencje samorządu a rola gminy sprowadzała się jedynie do funkcji wnioskodawcy oraz ewentualnie koordynatora lub współfinansującego. Jednocześnie zapisy programów powiatowych i wojewódzkich ,

które stanowią ramy dla programów gminnych uniemożliwiają pomijanie obszarów na które samorząd lokalny ma znikomy wpływ.

Prace o charakterze porządkowym, drobne działania w zakresie zagospodarowania terenów komunalnych wykonywane były z zaangażowaniem robót publicznych i interwencyjnych dlatego nie wyceniano ich indywidualnie (m.in. porządkowanie terenów komunalnych).

Wartość zadań dotyczących edukacji ekologicznej została określona jedynie na podstawie nagród i upominków zakupionych z budżetu i uzyskanej dotacji – całkowity koszt nie został ustalony bowiem działania to opierają się na współpracy z usługodawcami, dostawcami i opiekunami, którzy nieodpłatnie wspierają działania samorządu.

5. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI HARMONOGRAMU FINANSOWANIA ZAŁOŻONYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ W OKRESIE 2009-2010R.

Sektor: jakość wód i stosunki wodne					
Lp	Zadanie	Typ zadania	Termin realizacji w/g POŚ	Zaawansowanie wykonania	
				Koszt (rzeczywisty lub szacunkowy)	Uwagi dotyczące zadań realizowanych w okresie 2009-2010.
1	Rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej: a) w zlewni jeziora miejskiego b) w obrębach istniejących dróg publicznych c) w obszarach przewidzianych pod zabudowę mieszkaniową, usługową i przemysłową, d) w obszarach zabudowanych – celem przejęcia części obciążenia hydraulicznego starej niewydolnej sieci.	własne	2009-2012	0,00 0,00	Posiadana dokumentacja, nie podjęto prac inwestycyjnych. Koszty nie wyodrębniane z inwestycji drogowych.
2	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w obszarach przewidzianych pod zabudowę mieszkaniową, usługową i przemysłową.	koordynowane	2009-2012	261974,00	Sieć kanalizacyjna 1457 mb w ulicach Górnej, Kochanowskiego, Norwida Orzeszkowej, Limanowskiego, Pl. Piłsudskiego.
3	Rozbudowa sieci wodociągowej w obszarach przewidzianych pod zabudowę mieszkaniową, usługową i przemysłową.	Koordynowane	2009-2012	270978,00	Sieć wodociągowa 1361 mb i przyłącza o dł. 383 mb w ulicach Górna, Dworcowa, Składowa, Pomorska, Parkowa Staszica.
4	Modernizacja węzła osadowego oczyszczalni ścieków w Trzech Lipach.	koordynowane	2009-2012	1629737,00	Węzeł osadowy, system sterowania, przebudowa budynku kratowni – środki MWiK, GMK i POIiŚ.
5	Modernizacja istniejących kolektorów deszczowych: a) na odcinku od ul Sikorskiego do Broniewskiego, b) w ulicy Wileńskiej, c) regulacja otwartego kolektora deszczowego od wylotu z Broniewskiego do granicy adm. miasta	własne	2009-2012	0,00 0,00 0,00	Zadania konieczne do realizacji w najbliższym czasie ze względu na stwarzane zagrożenie.
6	Likwidacja punktowych zrzutów zanieczyszczeń.	własne i koordynowane	2009-2016	0,00	Miasto z punktów zrzutu zanieczyszczeń posiada jedynie wyloty kolektorów deszczowych, które nie wymagają likwidacji lecz zaopatrzenia w urządzenia podczyszczające.
7	Likwidacja nieszczelnych zbiorników bezodpływowych.	koordynowane	2009-2016	0,00	Działanie nie podejmowane – planowane do realizacji od roku 2011r.
8	Oczyszczenie i uporządkowanie doliny rzeki Guber w granicach administracyjnych miasta.	koordynowane	2009-2016	0,00	Możliwość działań gminy ograniczona ustaleniami OChKDRG oraz własnością terenu. Na bieżąco (min. raz w roku) oczyszczana jest skarpa na wysokości mostu przy ul. Chopina.

9	Likwidacja obszarowych zrzutów zanieczyszczeń.	własne i koordynowane	2009-2016	0,00	Źródła obszarowe dotyczą zanieczyszczeń z rolnictwa – na terenie miasta jest to problem dotyczący terenów peryferyjnych, stanowiącą własność prywatną i państwową. Wysoki koszt nawozów i środków ochrony oraz zainteresowanie konsumentów „czystą” żywnością powoduje dość niskie zagrożenie wpływami środków chemicznych do wód gruntowych i podziemnych.
10	Budowa separatorów na wylotach z kanalizacji deszczowej oraz w obszarach nowych odwadnianych kwartałów.	własne i koordynowane	2009-2016	0,00	Separatorów na wylotach gminnej Kd nie wykonywano, ale w warunkach odprowadzenia ścieków deszczowych i roztopowych z nieruchomości do kanalizacji deszczowej ustalano wymóg podczyszczania ścieków i stosowania odpowiednich urządzeń dla projektowanych dróg i parkingów. Dostępne dane o gminnych inwestycjach drogowych nie wykazują odrębnie tego kosztu.
11	Promowanie alternatywnych sposobów zagospodarowania terenu pod kątem zmniejszenia strumienia zbieranych oraz odprowadzanych ścieków opadowych i roztopowych.	własne	2009-2016	0,00	Działania administracyjne nie generujące odrębnych kosztów. W szczególności w rejonach nie uzbrojonych w kanalizację deszczową wskazywane są alternatywne sposoby zagospodarowania wód opadowych i roztopowych. Plany Miejscowe Zagospodarowania ustalają minimalne wielkości powierzchni biologicznie czynnej dla poszczególnych typów zabudowy - ma to bezwzględny wpływ na wykorzystanie naturalnej chłonności gruntów oraz powierzchni biologicznie czynnej.
12	Wykonanie operatów wodno-prawnych i uzyskanie pozwoleń na każde z odprowadzeń ścieków deszczowych, funkcjonujących w obrębie kanalizacji deszczowej.	własne	2009-2012	5000,00	Zlecono operat na zrzut ścieków deszczowych i roztopowych na wysokości ul. Jaśminowej. Na podstawie tego dokumentu wydane zostało pozwolenie wodno-prawne przez Starostę Kętrzyńskiego. Ze względu na opinię starostwa w kwestii własności stron w przypadku, gdy wyloty Kd znajdują się na terenach nie będących własnością GMK dalsze operaty wstrzymano do uzyskania wykładni w tej sprawie z MŚ.

13	Nadzór nad gospodarką wodną w obrębie użytku ekologicznego Rozlewisko Wopławka.	obce - współpraca	2009-2016	0,00	Koszt nie wyodrębniony – poniesiony w ramach konserwacji kanalizacji deszczowej. Działanie podejmowane tylko po zatwierdzeniu przez RDOŚ w Olsztynie – sprawującego nadzór nad obiektem.
14	Konserwacja urządzeń wodnych – kanalizacji deszczowej, systemu melioracji itp., stanowiących własność gminy.	własne	2009-2016	98880,00 98880,00	Konserwacja Kd w 2009r. Konserwacja Kd w 2010r.
15	Inwentaryzacja i likwidacja nielegalnych wylotów sieci kanalizacyjnej do cieków wodnych.	własne	2009-2012	0,00	Inwentaryzacja została wykonana przez zarządcę rzeki Guber – brak informacji o koszcie tego działania
16	Rekultywacja jeziora miejskiego.	własne	2009-2016	0,00	Działanie finansowe nie podejmowane. Zbierano informację na temat technicznych i technologicznych możliwości oczyszczenia wód i dezaktywacji osadów dennych w zbiorniku.
Razem (szacunkowo)				2365449,00	

Sektor: powietrze atmosferyczne

Lp	Zadanie	Typ zadania	Termin realizacji w/g POŚ	Zaawansowanie wykonania	
				Koszt (rzeczywisty lub szacunkowy)	Uwagi dotyczące zadań realizowanych w okresie 2009-2010.
1	Przebudowa istniejących układów komunikacyjnych z wykorzystaniem założeń BAT.	koordynowane i własne	2009-2016	1171023,27 523145,52 298523,92 2709303,12 586030,11	Budowa Przemysłowej – 2009r. Budowa Zbożowej, Usługowej i Rzemieśniczej – dotacja GMK 2009r. Przebudowa drogi Kętrzyn-Cmentarz Komunalny – dotacja 2009r. Przebudowa ulicy Broniewskiego, Kołłątaja, Pomorskiej, Sienkiewicza, Willowej i Żeromskiego -2010r. Przebudowa Szpitalnej -2010r.
2	Budowa nowych dróg zgodnie z założeniami planu miejscowego z wykorzystaniem założeń BAT.	koordynowane i własne	2009-2016	1106741,80 2300,00 18180,00 1280819,05	Budowa Jaśminowej – 2009r. Dokumentacja: Północnej Obwodnicy – 2009r. Dokumentacja: Kołobrzaska, Harcerska i Miejska – dotacja GMK 2009r. Budowa Kołobrzaska, Harcerska i Miejska – 2010r.
3	Modernizacja kotłowni zbiorczych celem poprawienia sprawności technicznej, wykorzystania przyjaznych środowisku nośników energii oraz systemu przesyłowego co i cw celem ograniczenia strat energii na przesyśle.	koordynowane	2009-2016	352000,00	Wymiana sieci kanałowej na rury preizolowane.
4	Termomodernizacja budynków.	własne i koordynowane	2009-2016	2893057,00	Zadanie realizowane przez KTBS jako zarządcę.

5	Likwidacja źródeł niskiej emisji związanych z zasobem mieszkaniowym – wykorzystanie istniejących mocy grzewczych dystrybutorów co i cw w mieście.	koordynowane	2009-2016	87000,00	Podłączono nowe obiekty do instalacji grzewczej.
6	Likwidacja punktowych źródeł emisji oraz ograniczenie ich emisji zanieczyszczeń (instalacje oczyszczania) w usługach i przemyśle.	własne i koordynowane	2009-2016	0,00	Brak danych dotyczących jednostek nie związanych z samorządem. W zakresie zadań samorządu i jego spółek działania nie były podejmowane gdyż modernizacje instalacji były realizowane w okresach poprzednich.
7	Ograniczanie obszarowych emisji zanieczyszczeń w usługach i przemyśle.	własne i koordynowane	2009-2016	0,00	Miasto nie jest dysponentem terenów z emisją obszarową, a obecny przemysł ma ograniczony wpływ na środowisko naturalne. Emisja zanieczyszczeń wód i gleb ze źródeł obszarowych związanych z rolnictwem oceniana jest na ograniczoną ze względu na odsetek terenów w ten sposób użytkowanych oraz sam sposób ich wykorzystania.
8	Rozbudowa sieci gazowej zgodnie z założeniami planu miejscowego.	własne i koordynowane	2009-2010	132170,00 146567,00	Przyłącza gazowe: Nowe Osiedle, Górna (9), Świerkowa, Kaszubska, Brzechwy, Sikorskiego (2), Kołobrzaska (2), Jagiełły (2), Sportowa, Limanowskiego (2), Willowa, Tuwima, Olsztyńska, Norwida, Dworcowa (2), Kochanowskiego (2), Poznańska, Leśna, Polna., Gazociągi: Górna, Kołobrzaska, Sikorskiego, Tuwima, Olsztyńska.
9	Kontrola pojazdów pod kątem dotrzymania wymaganych poziomów stężeń zanieczyszczeń w spalinach.	koordynowane	2009-2012	0,00	Zadanie należące do służb Inspekcji Drogi nie podlegających organowi gminnemu
10	Rozbudowa istniejącej sieci grzewczej w szczególności w obszarach przyszłej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.	koordynowane	2009-2012	87000,00	Podłączenia nowych odbiorców.
11	Inwentaryzacja źródeł zorganizowanej i rozproszonej emisji zanieczyszczeń do atmosfery	własne i koordynowane	2009-2012	0,00	Zadanie w analizowanym okresie nie było realizowane
<i>Inne nie przewidziane Programem:</i>					
1	<i>Budowa kotłowni lokalnych w budynku mieszkalnym</i>		<i>2009-2010</i>	<i>160000,00</i>	<i>Zadanie realizowane przez KTBS jako zarządcę.</i>
Razem (szacunkowo)				11553860,79	

Sektor: hałas					
Lp	Zadanie	Typ zadania	Termin realizacji w/g POŚ	Zaawansowanie wykonania	
				Koszt (rzeczywisty lub szacunkowy)	Uwagi dotyczące zadań realizowanych w okresie 2009-2010.
1	Kontrolowanie podmiotów gospodarczych pod kątem uciążliwości dla środowiska.	koordynowane	2009-2016	0,00	Czynności administracyjne związane ze sprawdzeniem skarg i wniosków składanych przez mieszkańców przed przekazaniem go WIOŚ w Olsztynie – interwencji w tym okresie nie było.
2	Uwzględnianie w opracowywanych dokumentacjach technicznych dotyczących rozbudowy i modernizacji układu komunikacyjnego: a) zieleni izolacyjnej, b) ekranów akustycznych w obszarach przekroczonych wskaźników emisji, c) stref ograniczonego użytkowania w obszarach przekroczonych wskaźników emisji, d) odpowiedniej ilości miejsc parkingowych, e) ścieżek rowerowych, f) równomiernego obciążenia ruchem komunikacyjnym wszystkich obszarów miasta.	koordynowane	2009-2016	0,00	Wszystkie podejmowane działania inwestycyjne w obrębach dróg publicznych muszą być zgodne z zapisami planu miejscowego, który nakłada obowiązek zachowania min. 20% powierzchni pasa drogowego na powierzchnię biologicznie czynną. Plan miejscowy określa także minimalną ilość miejsc parkingowych dla zabudowy mieszkaniowej i usługowej. Elementy te są realizowane, jednak nie posiadamy szczegółowej informacji o koszcie rozwiązań, zwłaszcza, że większość z nich jest realizowana przez inwestorów prywatnych lub inne jednostki niezwiązane z administracją publiczną.
3	Bieżące remonty nawierzchni drogowych.	koordynowane	2009-2016	318655,00 632035,00 66330,00 596073,00	Remonty cząstkowe na drogach gminnych i powiatowych w 2009-2010r. Materiały i sprzęt do remontów nawierzchni wykonanych robotami publicznymi w 2009r. Remonty cząstkowe na drogach wojewódzkich w 2009-2010r. Materiały i sprzęt do remontów nawierzchni wykonanych robotami publicznymi w 2010r.
4	Inwentaryzacja źródeł uciążliwości akustycznej.	koordynowane	2009-2012	0,00	Zadanie nie wykonywane.
5	Opracowanie map akustycznych dla obszarów położonych wzdłuż dróg, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie na środowisko.	koordynowane	2009-2012	0,00	Zadanie należące do kompetencji zarządców dróg, nie wykonywane (drogi gminne z natury rzeczy nie są objęte ryzykiem).
6	Uzgodnianie organizacji ruchu w obrębach dróg publicznych uwzględniające strefy zamieszkania.	koordynowane	2009-2016	0,00	Działanie bardzo powszechne, obecnie funkcjonują strefy zamieszkania w obrębie osiedla Sikorskiego, przy Klonowej/Świerkowej, na osiedlu piastowskim.

7	Ustanawianie w planach miejscowych zapisów dotyczących warunków lokalizowania usług potencjalnie uciążliwych dla środowiska.	własne	2009-2016	0,00	Czynności realizowane na bieżąco poprzez uczestnictwo w pracach Zespołu ds. Uzgadniania Planów Miejscowych i monitorowanie zmieniających się przepisów dotyczących ochrony środowiska.
Razem (szacunkowo)				11613093,00	
Sektor: promieniowanie					
Lp	Zadanie	Typ zadania	Termin realizacji w/g POŚ	Zaawansowanie wykonania	
				Koszt (rzeczywisty lub szacunkowy)	Uwagi dotyczące zadań realizowanych w okresie 2009-2010.
1	Inwentaryzacja źródeł promieniowania.	koordynowane	2009-2012	0,00	Zadanie nie wykonywane – nie leży w kompetencji gminy.
Razem (szacunkowo)				0,00	
Sektor: poważne awarie i zagrożenia naturalne					
Lp	Zadanie	Typ zadania	Termin realizacji w/g POŚ	Zaawansowanie wykonania	
				Koszt (rzeczywisty lub szacunkowy)	Uwagi dotyczące zadań realizowanych w okresie 2009-2010.
1	Aktualizacja inwentaryzacji jednostek oraz instalacji, w których mogą występować poważne awarie i zagrożenia naturalne.	koordynowane	2009-2012	0,00	Dane zbierane w ramach stanowiska ds. ochrony cywilnej współpracującego z Powiatowym Centrum Zarządzania Kryzysowego.
2	Kontynuacja rozbudowy systemu monitoringu wizyjnego miasta, mająca na celu poprawę bezpieczeństwa w mieście.	własne	2009-2016	609287,04	Kolejny etap wykonany w 2009r.
3	Informowanie społeczeństwa miasta o wystąpieniu poważnych awarii przemysłowych lub zagrożeń naturalnych.	koordynowane	2009-2016	0,00	Okoliczności nie wystąpiły.
Razem (szacunkowo)				609287,04	
Sektor: ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody					
Lp.	Zadanie	Typ zadania	Termin realizacji w/g POŚ	Zaawansowanie wykonania	
				Koszt (rzeczywisty lub szacunkowy)	Uwagi dotyczące zadań realizowanych w okresie 2009-2010.
1.	Projekt Ogród Ekologiczny – ogród tysiąca ziół, krzewów i drzew.	własne	2009-2012	0,00	Działanie nie podejmowane.
2.	Powstrzymanie ekspansji szuwaru trzcinowego na Rozlewisku Wopławka.	obce - współpraca	2009-2012	0,00	Użytek znajduje się w większości na terenie gminy Kętrzyn, podlega pieczy RDOŚ w Olsztynie. Obszar w okolicy zastawki jest utrzymywany (w tym odchwaszczany) w ramach umowy na konserwację kanalizacji deszczowej.
3.	Czynna ochrona jerzyków.	własne	2009-2012	0,00	Działanie nie podejmowane, zgłoszone do projektu budżetu na 2011r.

4.	Ścieżka edukacyjna „Rozlewisko Wopławka”.	obce - współpraca	2009-2012	0,00	Działanie nie podejmowane. Obecnie pieczę nad użytkowaniem ekologicznym sprawuje RDOS w Olsztynie, a większość tego obiektu znajduje się na terenie Gminy Wiejskiej Kętrzyn.
5.	Rozwój proekologicznych systemów gospodarki rolnej.	koordynowane	2009-2016	0,00	Działanie nie podejmowane.
6.	Budowa kompostowni pryzmowej odpadów ulegających biodegradacji.	koordynowane	2009-2012	156494,19	Zaawansowanie realizacji prac zostało ocenione na ok. 80%
7.	Opracowanie i wydanie folderu o pomnikach przyrody i in. atrakcyjnych przyrodniczo obiektach w mieście.	własne	2009-2012	96000,00	SP nr 1: opracowanie i wydanie folderu o pomnikach przyrody i in. atrakcyjnych przyrodniczo obiektach w mieście w ramach projektu „Walory przyrodnicze i atrakcje turystyczne ziemi kętrzyńskiej” (środki zewnętrzne).
8.	Budowa instalacji związanej z odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów.	koordynowane	2009-2012	1740274,96	Zadanie zostało zakończone, a w I kwartale 2011r. obiekt został oddany do eksploatacji.
Inne nie przewidziane Programem:					
1	Urządzenie terenu przy ul. Kajki w Kętrzynie do organizacji imprez plenerowych.	własne	2009	2219783,42	Zadanie inwestycyjne.
Razem (szacunkowo)				4212642,57	
Sektor: zrównoważone wykorzystywanie surowców, materiałów, wody i energii					
Lp	Zadanie	Typ zadania	Termin realizacji w/g POŚ	Zaawansowanie wykonania	
				Koszt (rzeczywisty lub szacunkowy)	Uwagi dotyczące zadań realizowanych w okresie 2009-2010.
1	Kontynuacja działań związanych opomiarowaniem zużycia wody w gminnym zasobie lokalowym.	własne	2009-2016	21853,00	Zadanie wykonane przez KTBS jako zarządcę w zasobie gminnym.
2	Kontynuacja termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej.	własne	2009-2016	0,00	Działanie nie podejmowane w okresie sprawozdawczym.
3	Budowa instalacji umożliwiających wykorzystanie odnawialnych źródeł energii i produkcję biopaliw.	koordynowane	2009-2016	0,00	Działanie nie podejmowane w okresie sprawozdawczym.
4	Odpowiednie zagospodarowanie obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych i stref ochronnych ujęć wód.	koordynowane	2009-2012	0,00	Spółka MWiK będąca dysponentem ujęć wody dla miasta, w tym okresie działań nie podejmowała.
5	Ograniczenie zużycia wody z ujęć podziemnych do celów przemysłowych.	koordynowane	2009-2012	0,00	Działanie nie podejmowane w okresie sprawozdawczym.
Razem (szacunkowo)				21853,00	

Sektor: ochrona klimatu					
Lp	Zadanie	Typ zadania	Termin realizacji w/g POŚ	Zaawansowanie wykonania	
				Koszt (rzeczywisty lub szacunkowy)	Uwagi dotyczące zadań realizowanych w okresie 2009-2010.
1	Wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w bilansie energii pierwotnej poprzez działania inwestycyjne.	koordynowane	2009-1016	0,00	Działanie nie podejmowane w okresie sprawozdawczym.
2	Zwiększenie efektywności energetycznej gospodarki i obniżenie jej materiałochłonności poprzez działania inwestycyjne i modernizacyjne.	koordynowane	2009-1016	0,00	Działanie podejmowane w ramach inwestycji własnych np. technologie wykonania materiało- i energooszczędne, nowe oświetlenie dróg i terenów publicznych z zastosowaniem lamp energooszczędnych, modernizacja istniejących 60 punktów oświetlenia ulicznego w systemie ledowym - koszty nie wyodrębnione.
Razem (szacunkowo)				0,00	
Sektor: edukacja ekologiczna					
Lp	Zadanie	Typ zadania	Termin realizacji w/g POŚ	Zaawansowanie wykonania	
				Koszt (rzeczywisty lub szacunkowy)	Uwagi dotyczące zadań realizowanych w okresie 2009-2010.
1	Edukacja mieszkańców w zakresie możliwości i konieczności oszczędzania wody w gospodarstwach domowych	własne	2009-2016	0,00 0,00	SOSW w Kętrzynie: impreza szkolna „Święto wody”, plakaty pogadanki. Koszt własny (niezidentyfikowany). SP nr 3: „Ekologiczna klasa” –promocja oszczędzania energii i wody. SP nr 4: „Woda źródłem życia” - ogólnoszkolny projekt ekologiczny.
2	Edukacja na rzecz podniesienia świadomości o szkodliwości spalania odpadów w lokalnych paleniskach.	własne i koordynowane	2009-2016	0,00	SOSW w Kętrzynie: plakaty pogadanki. Koszt własny (niezidentyfikowany).
3	Działania edukacyjne w zakresie uciążliwości wynikającej z promieniowania jonizującego i niejonizującego.	własne	2009-2016	0,00	Działanie nie podejmowane w okresie sprawozdawczym
4	Upowszechnianie wiedzy w zakresie systemów zarządzania środowiskowego oraz mechanizmów ich wdrażania.	koordynowane	2009-2012	0,00	Działanie nie podejmowane w okresie sprawozdawczym
5	Kampania edukacyjna na rzecz projektu „Mazury cud natury”.	własne	2009-2012	0,00	SOSW w Kętrzynie: popularyzacja informacji w jednostce własnej, głosowanie. SP nr 4: udział w konkursie marszałka Województwa na kampanię promocyjną „Mazury Cud Natury” oraz konkursie FOWJM „Mazury Cudem Natury”.

6	Działania edukacyjne dla ogółu ludności miasta w zakresie postępowania w przypadku wystąpienia poważnej awarii lub zagrożenia naturalnego i zapobiegania im.	koordynowane	2009-2012	0,00	SP nr 3: organizacja dni ekologicznych z pogadanką „Zagrożenia środowiska Naturalnego”, happening na ulicach miasta i imprezy towarzyszące. SP nr 4: 1. „Zapobiegamy pożarom” – udział w konkursie PSP. 2. „Stop samowolnemu spalaniu śmieci” – konkurs na kampanię inf.-edukacyjną organizowany przez FOWJM, 3. „Bateria zużyta = trucizna ukryta” – udział w konkursie FOWJM
7	Upowszechnianie wiedzy w zakresie odpowiedzialności administracyjnej i cywilnoprawnej za szkody wyrządzone w środowisku	koordynowane	2009-2012	0,00	SOSW w Kętrzynie: pogadanki. Koszt własny (niezidentyfikowany).
Inne nie przewidziane Programem:					
1	<i>Program edukacyjny „Kętrzyńskie rady na odpady”</i>	<i>własne</i>	<i>2010</i>	<i>5000,00</i>	<i>W projekcie wystąpiły dwa działania: „dorośli i dzieci segregują śmieci” oraz „Mała bateria – duży problem” kierowanie zarówno do dzieci, młodzieży jak i dorosłych. Działania cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem naszych mieszkańców.</i>
2	<i>Działania edukacyjne SP nr 1 inne niż wymienione w POŚ</i>	<i>własne</i>	<i>2009-2010</i>	<i>82422,00</i> <i>1231,00</i> <i>2200,00</i>	<i>1. „Poprawa jakości nauczania poprzez doposażenie szkoły w pomoce naukowe i sprzęt” – RPO 2. zajęcia ekologiczne „Wędrówki Palcem po mapie” 3. Projekt niech nie zasypują nas śmieci” oraz „Cudze chwalicie swego nie znacie” – wędrówki eko-turystyczne 4. udział w akcji sprzątanie świata, 5. projekt „Silplyhealthy@schools” – konkurs lekcja poświęcona zdrowemu trybowi życia.</i>
3	<i>Działania edukacyjne SP nr 4 inne niż wymienione w POŚ</i>	<i>własne</i>	<i>2010</i>	<i>0,00</i>	<i>Udział w konkursie FOWJM „Mazurski Pejzaż” akcji „Sprzątanie Świata”,</i>
4	<i>Działania edukacyjne ZS nr 1 inne niż wymienione w POŚ</i>	<i>własne</i>	<i>2010</i>	<i>0,00</i>	<i>Projekt własny: „Oszczędzam energię – chronię klimat” dotyczący obszarów: energia, odpady, woda. Uczestnictwo we wszystkich projektach organizowanych przez miasto i PGK „Komunalnik” a dotyczących ochrony środowiska.</i>

5	Działania edukacyjne SP nr 3 inne niż wymienione w POŚ	własne	2009-2010	0,00	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udział w akcji „Sprzątanie Świata”, 2. program „Rady na odpady” – recykling, 3. udział klas IV-VI w konkursie „Zazielenianie korytarzy”, 4. organizacja testu dla klas III-VI „Eko-Planeta”, 5. aktywny udział w Festiwalu Ekologicznym – Czysty Powiat 6. udział w VII Mazurskiej Olimpiadzie Ekologicznej Szkół podstawowych Regionu Wielkich Jezior Mazurskich, 7. udział w VI Olimpiadzie Ekologicznej Szkół Podstawowych „Trzymaj Formę”, 8. udział w konkursie „Dzieci tworzą ze śmieci” z programu mleko z klasą
Razem (szacunkowo)				90853,00	
Sektor: monitoring środowiska					
Lp	Zadanie	Typ zadania	Termin realizacji w/g POŚ	Zaawansowanie wykonania	
				Koszt (rzeczywisty lub szacunkowy)	Uwagi dotyczące zadań realizowanych w okresie 2009-2010.
1	Uczestnictwo w programach monitoringu stanu powietrza.	obce - współpraca	2009-2016	0,00	W 2009 i 2010r. program na terenie miasta nie był realizowany.
2	Objęcie monitoringiem wszystkich uciążliwości i działań.	obce - współpraca	2009-2016	0,00	W 2009 i 2010r. na terenie miasta nie realizowano monitoringu środowiskowego ani też nie było projektów badawczych do którego miasto mogłoby zgłosić swój akces.
Razem (szacunkowo)				0,00	

6. WSKAŹNIKI MONITOROWANIA EFEKTYWNOŚCI PLANU

Podstawą monitoringu realizacji programu jest sprawozdawczość oparta na wskaźnikach odzwierciedlających stan środowiska i presję na środowisko. W celu nadzoru nad realizacją opracowanego programu, przyjęte zostały wskaźniki, które będą pomocne w przedstawianiu stopnia realizacji założonych zadań - analiza tych wskaźników miała być podstawą do korekty i weryfikacji przedsięwzięć planowanych w gminnym programie ochrony środowiska.

Podstawowe działania mające na celu kontrolę wdrażania programu to:

- 1) sporządzenie raportu co dwa lata, oceniającego postęp wdrażania programu ochrony środowiska
- 2) aktualizacja celów krótkoterminowych na następne dwa lata
- 3) aktualizacja polityki długoterminowej, co cztery lata.

W celu właściwej oceny stopnia wdrażania Programu ochrony środowiska konieczne jest ustalenie zasad przedstawiania postępów w realizacji programu. Dobrymi miernikami wyznaczającymi stan środowiska i presji na środowisko są wskaźniki, których podstawowym zadaniem jest zobiektywizowanie oceny realizacji celów.

Według Polityki Ekologicznej Państwa do głównych mierników należy zaliczyć:

- 1) stopień zmniejszenia różnicy (w %) między faktycznym zanieczyszczeniem środowiska (np. depozycją lub koncentracją poszczególnych zanieczyszczeń w powietrzu, wodzie, glebie), a zanieczyszczeniem dopuszczalnym (lub ładunkiem krytycznym);
- 2) ilość używanej energii, materiałów, wody oraz ilość wytwarzanych odpadów i emitowanych zanieczyszczeń w przeliczeniu na jednostkę dochodu narodowego lub wielkość produkcji (wyrażoną w jednostkach fizycznych lub wartością sprzedaną);
- 3) stosunek uzyskiwanych efektów ekologicznych do ponoszonych nakładów (dla oceny programów i projektów inwestycyjnych w ochronie środowiska).

Dodatkowo przy ocenie skuteczności realizacji według Polityki ekologicznej państwa dla *Programu ochrony środowiska* są stosowane wskaźniki stanu środowiska i presji na środowisko:

- 1) zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód lądowych, poprawę jakości wód płynących, stojących i wód podziemnych, a szczególnie głównych zbiorników wód podziemnych, poprawę jakości wody do picia oraz spełnienie przez wszystkie te rodzaje wód wymagań jakościowych obowiązujących w Unii Europejskiej;
- 2) poprawę jakości powietrza poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza (zwłaszcza zanieczyszczeń szczególnie szkodliwych dla zdrowia i zanieczyszczeń wywierających najbardziej niekorzystny wpływ na ekosystemy, a więc przede wszystkim metali ciężkich, trwałych zanieczyszczeń organicznych, substancji zakwaszających, pyłów i lotnych związków organicznych);
- 3) zmniejszenie uciążliwości hałasu, przede wszystkim poziomu hałasu na granicy własności wokół obiektów przemysłowych, hałasu ulicznego w miastach oraz hałasu wzdłuż tras komunikacyjnych;
- 4) zmniejszenie ilości wytwarzanych i składowanych odpadów, rozszerzenie zakresu ich gospodarczego wykorzystania oraz ograniczenie zagrożeń dla środowiska ze strony odpadów niebezpiecznych;
- 5) ograniczenie degradacji gleb, zmniejszenie powierzchni obszarów zdegradowanych na terenach poprzemysłowych, w tym likwidacja starych składowisk odpadów, zwiększenie skali przywracania obszarów bezpośrednio lub pośrednio zdegradowanych przez działalność gospodarczą do stanu równowagi ekologicznej, ograniczenie pogarszania się jakości środowiska w jednostkach osadniczych i powstrzymanie procesów degradacji zabytków kultury;
- 6) wzrost lesistości, rozszerzenie renaturalizacji obszarów leśnych oraz wzrost zapasu i przyrost masy drzewnej, a także wzrost poziomu różnorodności biologicznej ekosystemów le-

śnych i poprawa stanu zdrowotności lasów pod wpływem zanieczyszczeń powietrza, wody lub gleby; będących, zahamowanie zaniku gatunków roślin i zwierząt oraz zaniku ich naturalnych siedlisk;

- 7) zmniejszenie negatywnej ingerencji w krajobrazie oraz kształtowanie estetycznego krajobrazu zharmonizowanego z otaczającą przyrodą.

W celu oceny realizacji działań określonych w *Programie ochrony środowiska* wykorzystywany winien być system państwowego monitoringu prowadzonego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Wojewódzką i Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną, a także instytucje i placówki badawcze zajmujące się zagadnieniami z zakresu ochrony środowiska. W wyniku przeprowadzonych pomiarów i ocen stanu środowiska dostarczone winny być informacje w zakresie: czystości wód powierzchniowych i podziemnych, stanu powietrza atmosferycznego, hałasu i promieniowania niejonizującego, gospodarki odpadami, powstałych awarii oraz przyrody ożywionej.

Praktyka dowodzi, że system monitorowania środowiska nie jest kompletny i powtarzalny, co stanowi istotny problem w monitorowaniu efektów środowiskowych wdrażania programu.

INFORMACJA: Do analizy zmian wskaźników użyto Raportów o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego w roku 2008 i 2009 (raport z 2010r. był jeszcze nie opublikowany a raporty kwartalne za ten rok nie dawały istotnych danych porównawczych).

6.1. STAN WÓD

Kętrzyn leży w zlewni rzeki Guber. Na wysokości miasta nie ma punktów pomiarowych, wobec czego analizę stanu wód przeprowadzamy na podstawie parametrów znajdujących się poniżej miasta oraz w punkcie pomiarowym w m. Sępopol i Garbno znajdujących się w sieci europejskiego systemu monitoringu wód śródlądowych URUROWATERNET.

Ocena jakości wód rzek:

Rzeka	Lokalizacja przekroju	Km biegu rzeki	Ocena ogólna	Wskaźniki decydujące o ocenie ogólnej	Uwagi
2008 rok					
Guber	Pon. Kętrzyna	48,6	IV	OWO, P _{OG} , N _{Kr}	Ocena stanu ekologicznego - umiarkowana.
	Garbno Sępopol	38,5 0,1		OWO, Z _{OG} , N-NO ₃ , N _{OG}	
2009 rok					
Guber	Pon. Kętrzyna	48,6	IV	OWO,	Ocena stanu ekologicznego - umiarkowana.
	Garbno	38,5		OWO, P _{OG} , Z _{OG} , N _{Kr} , N-NO ₃ , N _{OG}	Ocena stanu ekologicznego – dobra.
	Sępopol	0,1		N _{Kr} , OWO, Z _{OG} , N-NO ₃ ,	Ocena stanu ekologicznego - umiarkowana.

Powyższe zapisy wskazują na pewną poprawę stanu wód rzeki nawet przy trzech znaczących punktach zrzutów, jakimi są oczyszczalnie ścieków w Karolewie, Trzech Lipach i Garbnie. Pomimo realizowanych sukcesywnie inwestycji sieciowych i infrastrukturalnych nie udaje się w sposób znaczący poprawić stanu sanitarnego i biologicznego rzeki, która przy dość bystrym nurcie winna mieć skuteczne procesy samooczyszczania.

Także zmiana systemu zabiegów agrotechnicznych i struktury zagospodarowania gleb w obszarze zlewni rzeki Guber, pociągająca za sobą mniej intensywne korzystanie ze środowiska nie wpłynęła istotnie na zmianę klasy czystości wód rzeki.

Potencjalnych przyczyn tego stanu należałoby szukać w nadal istniejących punktach zrzutowych ścieków komunalnych, ścieków z produkcji zwierzęcej oraz ścieków deszczowych (zmieszanych z bytowymi poprzez mieszkańców nielegalnie dokonujących tych połączeń).

6.2. OPADY ATMOSFERYCZNE

Analityka tego problemu przez uprawnione służby odbywa się z odniesieniem danych do powiatu, więc nie możemy bezpośrednio mówić o problemach miasta bowiem dane, z których czerpaliśmy przy opracowaniu sprawozdania są uśrednieniem dla regionu powiatu kętrzyńskiego.

	siarczany	chlor-i	azotany i azotyny	azot amonowy	azot ogólny	fosfor ogólny	sód	potas	wapń	magnez	cynk	miedź
Powiat	kg/ha rok	kg/ha rok	kg/ha rok	kg/ha rok	kg/ha rok	kg/ha rok	kg/ha rok	kg/ha rok	kg/ha rok	kg/ha rok	kg/ha rok	kg/ha rok
2008												
Kętrzyński	17,30	11,49	3,49	5,24	12,24	0,38	4,55	1,76	6,79	1,28	0,496	0,0325
2009												
Kętrzyński	Raport o stanie środowiska woj. warmińsko-mazurskiego w roku 2009r. tego elementu nie obejmował. Dostępne statystyki GUS tego problemu nie identyfikują na takim poziomie szczegółowości.											

Wody opadowe mają zmienny skład chemiczny i zróżnicowane parametry fizyczne. Istotny wpływ na te elementy opadu mają zanieczyszczenia i zmienne warunki meteorologiczne (w szczególności powstawanie i ruch frontów atmosferycznych). Analizując wyniki lat ubiegłych linie trendów dla poszczególnych ładunków mają tendencję spadkową.

Brak danych za rok 2009 i 2010 ogranicza dalsze wyciąganie wniosków. W związku ze zjawiskami jakie miały miejsce w roku 2010 – np. erupcja wulkanu Eyjafjallajokull na Islandii, która miała poważne konsekwencje dla północnej Europy, pojawia się pytanie czy fakt ten wpłynął na chemizm opadów na naszym terenie.

6.3. HAŁAS

Najbardziej odczuwalnym i uciążliwym na terenach zabudowanych jest zwykle hałas komunikacyjny oraz hałas przemysłowo-instalacyjny.

W latach 2009-2010r. WIOŚ w Olszynie nie prowadził badań nad hałasem na terenie miasta Kętrzyna. Ostatnie badanie na terenie miasta było przeprowadzone w 2007r. Wówczas WIOŚ w Olsztynie prowadził badanie hałasu komunikacyjnego w 10 punktach skorelowanych z przebiegiem głównych szlaków komunikacyjnych. Badania były prowadzone w miesiącu sierpniu w godzinach dziennych. W żadnym z punktów pomiarowych równoważny poziom dźwięku nie przekraczał wartości progowej ustalonej dla terenów zabudowy mieszkaniowej, tj. wartości 75dB. We wszystkich badanych punktach równoważny poziom dźwięku przekraczał wartości dopuszczalne odpowiednie dla danej klasyfikacji terenu przekroczenia te dawały wartość od ok. 4 do 11 dB. Ze względu na specyficzny dobór lokalizacji punktów pomiarowych wyników badania nie można odnosić do całego miasta.

Obserwując stale wzrastające zapotrzebowanie na miejsca parkingowe można stwierdzić, że pojazdów mechanicznych przybywa. Potwierdzają to statystyki GUS, wg których na terenie kraju było zarejestrowanych:

	w 2000r.	w 2009r.
a) samochodów osobowych	9,99 mln	16,49 mln
b) samochodów ciężarowych	1,88 mln	2,79 mln

Podejmowane działania inwestycyjne mające na celu ulepszenie nawierzchni dróg, także w zakresie pochłaniania dźwięku, oraz budowa nowych rozwiązań komunikacyjnych pozwalają na przypuszczenie, iż pomimo wzrostu ilości pojazdów emisja hałasu pochodzenia komunikacyjnego nie wzrosła w sposób istotny. Co nie zmienia faktu, że są arterie w sposób szczególnie obciążone.

W latach 2009-2010r. nie zgłaszano skarg na uciążliwości związane z hałasem. Nie otrzymaliśmy też informacji by któreś z przedsiębiorstw działających na terenie miasta uzyskało nowe pozwolenie na emisję hałasu. Raport za 2009r. WIOŚ także nie zawiera informacji by w prowadzonych kontrolach odnotowano na terenie miasta przekroczenia hałasu przemysłowo-instalacyjnego.

6.4. POLE NIEJONIZUJĄCE

Źródłem emisji fal elektromagnetycznych są:

- stacje i linie energetyczne o napięciu 110 kV, 220 kV i 400 kV,
- stacje bazowe telefonii komórkowej,
- wojskowe i cywilne urzędnia radiolokacji i radionawigacji,
- nadajniki radiowe, stacje CB-radio oraz stacje bazowe trunkingowej sieci łączności radio-telefonicznej;
- urządzenia emitujące PEM wykorzystywane w placówkach medycznych, w przemyśle oraz ośrodkach naukowo-badawczych.

Monitoring poziomów pól elektromagnetycznych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego w 2009r. prowadzono zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007r. *w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku*. Cykl pomiarowy obejmował trzy lata – 2008, 2009 i 2010. W każdym roku wyznaczono po 15 punktów pomiarowych, w dostępnych dla ludności miejscach, dla każdego z trzech obszarów:

- 1) centralne dzielnice lub osiedla miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tys.;
- 2) pozostałe miasta;
- 3) tereny wiejskie.

Łącznie na terenie województwa wyznaczono 135 punktów pomiarowych dla trzyletniego cyklu, po 45 punktów w każdym roku. **Kętrzyn był objęty badaniem w roku 2008**. Monitorowano dwa punkty: przy Pl. Piłsudskiego 9 oraz przy Uroczej 3. Zakres prowadzenia badań obejmował pomiary natężeń składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego o przedziale częstotliwości od 3 MHz do 3000 MHz. Uzyskane wyniki (0,1-0,8 V/m) nie przekroczyły wartości dopuszczalnej (7 V/m) określonej w przepisach.

Z uwagi na to, że jest to zjawisko nie do końca rozpoznane i empirycznie nie zbadane trudno jest określić jego wpływ na środowisko oraz organizmy żywe.

Na terenie miasta Kętrzyna jest szereg emitatorów pól elektromagnetycznych np. stacje bazowe – na zbiorniku przy ul. Jagiełły, kościele przy ul. Sikorskiego 15, na Komendzie Policji przy ul. Wojska Polskiego. Należałoby przyjąć potrzebę utworzenia, stałego, zewnętrznego systemu monitorowania tego zjawiska, tym bardziej, że obszary oddziaływania obejmują tereny zabudowy mieszkalnej. Pozwoli to na przygotowanie i wprowadzenie przez stosowne władze programów naprawczych eliminujących lub ograniczających działalność instalacji emitujących pola elektromagnetyczne o wartościach przekraczających dopuszczalne poziomy.

Obecnie, w myśl obowiązujących przepisów, większość nowych i przebudowywanych stacji bazowych telefonii komórkowej nie podlega procedury oceny oddziaływania na środowisko ze względu na niską moc emisji, w związku z czym brak jest szczegółowego rozpoznania rozwoju tego zjawiska w mieście.

6.4. POWIETRZE

Raport WIOŚ za 2009r. wykorzystuje wyniki badań Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kętrzynie, jedna ona od końca 2009r. nie prowadzi dalszych pomiarów.

Na podstawie dostępnych danych ustalono:

stacje pomiarowe	substancja	SO ₂		NO ₂	PM10		Ołów	Arsen	Nikiel	Kadm
	czas uśrednienia	24h	rok	rok	24h	rok	rok	rok	rok	rok
	dopuszczalne i docelowe poziomy substancji w powietrzu	125 µg/m ³	20 µg/m ³	46 µg/m ³	50 µg/m ³	40 µg/m ³	0,5 µg/m ³	6 µg/m ³	20 µg/m ³	5 µg/m ³
	dopuszczalna częstotliwość przekroczenia dopuszczalnego poziomu w roku kalendarzowym	3			35					
2008										
Piłsudskiego 5	średnia	-	1,4	17,1	-	-	-	-	-	-
2009										
Piłsudskiego 5	średnia	-	1,3	20,5	-	-	-	-	-	-

Badany dwutlenek azotu pochodzi w szczególności z komunikacji samochodowej i energetyki, z kolei źródłem dwutlenku siarki bywają zwykle paleniska przemysłowe, domowe, spalające paliwa stałe, zwłaszcza węgiel kamienny (zawierający siarkę) w celach energetycznych.

Analizując dane z różnych miast w województwie stwierdzić należy, że powietrze atmosferyczne w Kętrzynie nie jest znacząco zanieczyszczone, a wykazane zanieczyszczenie nie przekracza dopuszczalnych poziomów pomimo iż punkt pomiarowy mieści się w centrum miasta sąsiadującym z zabudową mieszkaniową wykorzystującą tradycyjne paleniska opalane węglem kamiennym.

6.5. GLEBY

Monitoring jakości gleb i ziemi prowadzony jest, w skali powiatu, przez Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą w Olsztynie.

Na terenie miasta w sumie występuje 23 gospodarstw rolnych (23 płatników podatku rolnego), a większość upraw jest prowadzona w formie rodzinnych ogrodów działkowych.

Odczyn i potrzeby wapnowania gleb w powiecie kętrzyńskim.

Przebadana powierzchnia użytków rolnych [ha]	Procentowy udział gleb o odczynie					Procentowy udział gleb wymagających wapnowania				
	pon. 4,5	4,6-5,5	5,6-6,5	6,6-7,2	pow. 7,2	konieczne	potrzebne	wskazane	ograniczone	zbędne
2006-2009r										
272071,80 (wzrost areалу w stosunku do poprzedniego okresu badań)	8	28	38	23	3	19	16	18	19	28

Zasobność w makroelementy.

Przebadana powierzchnia użytków rolnych [ha]	Fosfor					Potas					Magnez				
	bardzo niska	niska	średnia	wysoka	bardzo wysoka	bardzo niska	niska	średnia	wysoka	bardzo wysoka	bardzo niska	niska	średnia	wysoka	bardzo wysoka
2006-2009r															
272071,80	4	21	29	21	25	2	10	29	23	36	3	11	23	24	39

Na podstawie wyników badań z przedziału lat 2002–2005 i 2006–2009 można stwierdzić, że w województwie zmniejsza się udział gleb bardzo kwaśnych i kwaśnych. Wyniki badań prowadzonych przez Okręgowe Stacje Chemiczno-Rolnicze wskazują na znaczne zróżnicowanie odczynu i zasobności gleb w makroelementy w poszczególnych powiatach.

Nawozy mineralne są drogim środkiem produkcji rolniczej i dlatego niezbędne jest przestrzeganie prawidłowych zasad ich stosowania. Wskazane jest pełne pokrycie potrzeb pokarmowych uprawianej rośliny bez nadmiaru stosowanych składników. Niewykorzystane przez rośliny składniki mogą zanieczyszczać wody gruntowe. Wyniki badań odczynu i zasobności gleb w makroelementy mają też charakter monitoringu jakości gleby, ale skierowane są przede wszystkim na potrzeby doradztwa nawozowego.

6.6. ODPADY

Problematyka odpadów zostanie szczegółowo omówiona w sprawozdaniu z wykonania Planu Gospodarki odpadami.

Nie mniej zaznaczyć należy, że na dzień dzisiejszy Kętrzyn podjął działania na rzecz realizacji kompleksowej gospodarki odpadami w ramach Związku Gmin Barcja, dążąc do:

- objęcia zorganizowanym systemem zbierania odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców,
- wzrostu poziomu selektywnego zbierania i recyklingu odpadów komunalnych, w tym odpadów opakowaniowych, papieru i tektury, szkła, tworzyw sztucznych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Dodatkowo zbieraniem selektywnym objęte zostaną odpady wielkogabarytowe,
- niebezpieczne (będące w strumieniu odpadów komunalnych), odpady zielone i budowlane (gruzu z remontów),
- budowy instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów ulegających biodegradacji,
- rekultywacji zamkniętych składowisk odpadów komunalnych,
- budowy instalacji do zbierania, odzysku i przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- całkowitego ograniczenie składowania.

Mając ten cel na względzie, podjęte zostały działania by zamierzenie to zostało uwzględnione w Planie Gospodarki Odpadami Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

6.7. SUBSTANCE STWARZAJĄCE SZCZEGÓLNE ZAGROŻENIE

AZBEST

Z chemicznego punktu widzenia azbesty to należące do grupy minerałów naturalnie występujących w przyrodzie uwodnione krzemiany magnezu, sodu, żelaza lub wapnia, posiadające właściwości ogniotrwałe, termoizolacyjne, dźwiękochłonne i elastyczne.

Ze względu na swoje właściwości azbest znalazł zastosowanie w technologiach przemysłowych, przede wszystkim do produkcji płyt i rur cementowo-azbestowych, a także wyrobów izolacyjnych (np. wata, włóknina, sznury, taśmy), ciernych (np. okładziny cierne, taśmy hamulcowe), uszczelniających (np. tektury, szczeliwa) i hydroizolacyjnych (np. lepiki, wypełniacze lakierów).

Ze względu na stwierdzone w latach 80-tych XX wieku rakotwórcze działanie azbestu ustawa z dnia 19 marca 1997r. o *zakazie stosowania wyrobów azbestowych* (Dz.U. Nr 3, poz. 20 z 2004r. z późn. zm.) zakazała produkcji oraz importu wyrobów zawierających azbest na terytorium Polski.

Do głównymi celami są:

- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest;
- zminimalizowanie negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu oraz zlikwidowanie szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Powyższe cele realizowane będą sukcesywnie do 2032r. Szacuje się, że na terenie kraju w 2008r. znajdowało się ok. 14,5 mln ton wyrobów zawierających azbest. Według „*Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski*” na terytorium województwa warmińsko-mazurskiego w 2000r. znajdowało się 622 160 Mg wyrobów, w tym w powiecie kętrzyńskim 6 513 Mg.

POLICHLOROWANE BIFENYLE

Polichlorowane bifenyleny i polichlorowane trifenyleny (PCB i PCT) pod względem fizykochemicznym są cieczami o właściwościach niepalnych i bardzo dobrych właściwościach dielektrycznych. Nie występują naturalnie w środowisku, lecz ich obecność jest wynikiem działalności człowieka, przede wszystkim z powodu niewłaściwego składowania i unieszkodliwiania odpadów zawierających PCB.

Zagrożenie skażeniem środowiska PCB jest skutkiem powszechnego stosowania tych związków, przede wszystkim jako cieczy wypełniającej w kondensatorach i transformatorach, wyłącznikach olejowych, rozrusznikach oporowych, a także jako płyny hydrauliczne, dodatki do farb i lakierów oraz środki impregnujące i konserwujące.

Dopiero w latach 60-tych XX wieku odkryto, iż PCB są bardzo trudno rozkładane w środowisku naturalnym, a w trakcie spalania powstają dioksyny i furany. W kolejnych latach podjęto działania zmierzające do ograniczenia produkowania i stosowania PCB.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001r. *Prawo Ochrony Środowiska* oraz aktami wykonawczymi do niej polichlorowane bifenyleny zaliczane są do substancji szczególnie uciążliwych dla środowiska. Ww. rozporządzenie dopuszcza użytkowanie urządzeń zawierających PCB nie dłużej niż do **30 czerwca 2010r.**

Według danych będących w posiadaniu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie w 2009r. na terenie województwa znajdowało się 36,60 Mg urządzeń zawierających PCB. W Kętrzynie PCB i PCT obecnie zarejestrowane.

7. PROPONOWANA WERYFIKACJA I AKTUALIZACJA PLANU

Plan Ochrony Środowiska w „Harmonogramie finansowania przedsięwzięć” zawiera szereg zadań, których realizacja nie ma możliwości zidentyfikowania wymiaru finansowego albo też, których podjęcie przez gminę naruszałoby obecny stan prawny (nie są to zadania własne samorządu terytorialnego).

Ustalenie stanu faktycznego, dotyczącego działań jednostek nie powiązanych z samorządem stwarza istotne utrudnienie – brak możliwości zweryfikowania uzyskanych danych lub brak zainteresowania drugiej strony udzieleniem danych w niezbędnym zakresie.

W związku z tym, że „**Program Ochrony Środowiska dla Miasta Kętrzyna na lata 2009-2012 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2013-2016**” został uchwalony dopie-

ro w październiku 2010r. to aktualne sprawozdanie dotyczy raczej działań perspektywicznych z Programu poprzedniego, które automatycznie wpisały się w nowy Program Ochrony Środowiska. Dlatego sądzimy, że za wcześnie jeszcze jest na ewentualne wnioski mające na celu weryfikację i aktualizację aktualnego planu. Poza tym, projektowane duże i nie do końca rozpoznane zmiany legislacyjne zapewne w sposób istotny wpłyną na zakres działań podejmowanych przez samorząd.

8. PODSUMOWANIE

Raport został przygotowany zgodnie z założeniami przyjętymi w Programie. Trudnością podstawową przy jego wykonaniu był dostęp do informacji finansowej związanej z realizowanymi przedsięwzięciami - zwłaszcza tych, które były podejmowane przez inne jednostki, niezależne od samorządu terytorialnego.

Także założenie, iż monitorowanie realizacji programu powinno opierać się na wskaźnikach odzwierciedlających stan środowiska i wywieraną presję na środowisko, nie uwzględnia rzeczywistości, w której jednostki uprawnione do kontrolowania stanu środowiska i upubliczniające wyniki swej pracy działają na pewnych „odcinkach” nie obejmujących całego zakresu potencjalnego oddziaływania na środowisko a sieć stałych punktów pomiarowych oraz automatycznych stacji badawczych nie zawsze uwzględnia miasto Kętrzyn i jego rzeczywisty wpływ na środowisko. Poza tym publikacja danych z pomiarów następuje z pewnym opóźnieniem co jest kolejnym problemem przy ocenie działań i formułowaniu wniosków.

Pomimo tych niedogodności, opierając się na dostępnych źródłach, stwierdzić należy, że miasto sukcesywnie realizuje założenia polityki ekologicznej państwa w szczególności kładąc bardzo duży nacisk na rozwój, modernizację infrastruktury technicznej i upowszechnianie świadomości ekologicznej lokalnej społeczności. Największe działania samorząd podjął i największy efekt osiągnął w gospodarce odpadowej rozbudowując oraz wyposażając system selektywnej zbiórki odpadów i skutecznie propagując zasady selektywnej zbiórki.

Jedynym sektorem, w którym nie podejmowano działań jest sektor „promieniowanie”. Wpisane do planu, w tym sektorze działania nie są zadaniami własnymi samorządu, W przypadku zadań nie podejmowanych w innych sektorach przewiduje się ich realizację w dalszych latach w miarę potrzeb i dostępnych środków.